

Fiala stejný jako Fico. Babiš je lhář a podvodník. A došlo i NATO, Ukrajinu nebo prezidenta Pavla

26.3.2024 - Luboš Zálom | Svobodní

Jediná naděje na skutečnou změnu může plynout pouze od politiků, kteří jasně a upřímně prohlásí kapitalismus za morální dobro,” myslí si to Luboš Zálom, místopředseda Svobodných, který si v rozhovoru pro ParlamentníListy.cz nebral servítky jak s premiérem Petrem Fialou, tak lídrem opozice Andrejem Babišem. Jasný postoj přitom zazněl jak ve vztahu k našemu členství v NATO, k válce na Ukrajině a další budoucnosti česko-slovenských i visegrádských vztahů. A když přišlo na Green Deal, oheň byl na střeše.

Já dlouhodobě zdůrazňuji, že tím skutečným hybatelem v politice nejsou krátkodobé zájmy definované snahou získat v těch nebo oněch volbách voličský hlas, a tedy říkat, co se zdá, že voliči chtějí slyšet. To, co určuje politiku, je filozofie a morálka. Ať si to volič nebo politik uvědomuje nebo ne. A v tomto ohledu se tady nic nemění. Stále platí, že morálním imperativem je chránit planetu nebo, chcete-li, klima před člověkem. Stále platí, že člověk je mylně pokládán za ničitele přírody a jeho průmyslová činnost za hlavní faktor v procesech změn klimatu. Stále je tady zelený antikapitalismus a kolektivismus. Jestliže se tedy něco změnilo z pohledu krátkodobé předvolební rétoriky, z dlouhodobého hlediska to neznamena vůbec nic. Trend je jasný, cesta je vytyčena, a i když se na ní někteří politici snad zastavili a rozhlížejí se, jejich filozofické a morální premisy je vedou neomylně k zelenému socialismu. Bohužel. Jestliže chcete znát politikův skutečný postoj vůči zelené politice, musíte se ho zeptat na důležitější otázky. Je kapitalismus z morálního hlediska něčím špatným? Ničí člověk planetu? Otepluje průmyslová činnost zemské klima? Je potřeba s tím vším něco dělat shora, tedy z pozice politika coby regulátora nebo přímo centrálního plánovače? Jsem si jistý, že ti, kteří se dnes tváří, že jsou vůči zelené politice v opozici, odpoví na tyto otázky kladně. Možná se tedy změní nějaké dílčí parametry zelené politiky, ale její principy jsou neměnné a konečné cíle jakbysmet. Jediná naděje na jakousi skutečnou změnu může plynout pouze od politiků, kteří jasně a upřímně prohlásí kapitalismus za morální dobro. Takové však v ODS ani v ANO, a tím méně v SPD nenajdete.

Všimněme si, že tito politici pouze říkají, a vy to sám uvádíte, že EU to se zelenou politikou přehnala. Přehnala. Nikoliv že je to nesmysl a zvěrstvo a zločin proti lidskosti už z principu. Například Klára Dostálová, která vede eurokandidátku ANO, se vyjádřila, myslím, v rozhovoru v iDnes, že „Green Deal se musí vrátit na začátek“. Protože se prý zvrhl. Chápete? Vrátit na začátek. Nikoliv zmizet někde hluboko ve smetišti politických dějin. K elektromobilitě je prý potřeba lidi spíš motivovat nežli zakazovat spalovací motory. Motivovat – tedy nejspíš nějakou regulační politikou, sociálním inženýrstvím. Možná daňovým zvýhodněním elektroaut. Oni si představují nějakou novou a lepší zelenou politiku, která sice bude mít stejné antikapitalistické zelené cíle, ale nějakým zázrakem nezruinuje náš průmysl a ekonomiku. Jak by to bylo možné? Prostě nějak! Jejich postojem tedy je: „EU by to neměla přehánět. Chceme zelenou politiku a nějaký Green Deal 2.0, jen se to nesmí přehánět.“ Co to má jako být?

Velkým kritikem Green Dealu je u nás Andrej Babiš, který však coby někdejší český premiér přijetí této zelené evropské politiky podepsal. Jde i v jeho případě podle vás o snahu vymezit se proti současné evropské politice s vidinou zisku volebních hlasů?

Samozřejmě, Andrej Babiš není žádnou výjimkou. Ve skutečnosti to není kritik Green Dealu, ale pouhý lhář a podvodník. Jako nepřítel kapitalismu a svobody nemůže být v principu proti zelené politice. Na rozdíl od mnoha jiných politiků je mu ale jedno, jaké morální principy se za ní skrývají. Andrej Babiš je amorální, etické aspekty politiky jsou mu ukradené. Je mu jedno, jestli je kapitalismus dobro, nebo zlo. Bude říkat cokoli, co mu přinese krátkodobý užitek. Jestliže po eurovolbách vzejde ze struktur EU nějaká aktualizovaná zelená politika, která „to nebude tak přehánět“, je zřejmé, že Andrej Babiš se bude chovat s ohledem na krátkodobý užitek. Pokud potřebuje, aby byl například přijatelný i pro mladší voliče, dokážu si představit, že jakousi umírněnou zelenou politiku přijme za vlastní. Znovu musím zopakovat, pokud chcete znát názor toho či onoho politika na Green Deal, musíte jít více do hloubky a zeptat se na morální premisy. Co se týče Babiše, daleko více mě udivuje, kolik lidí mu jeho novou protizelenou pozici vlastně věří. Kolik lidí v něm vidí jakousi skutečnou pozitivní alternativu vůči současnému politickému šílenství. Někteří voliči patrně trpí jakousi obsedantní nutností nechat si neustále lhát. A ostatně Babiš je v tom přeborníkem. Angličané mají jedno rčení: „Fool me once, shame on you; fool me twice, shame on me.“

Proč se podle vás stalo z Green Dealu hlasitější politické téma teprve v okamžiku, kdy jej za „zlo“ označili protestující zemědělci? A není to trochu paradoxní, že proti „zelené politice“ protestují právě „zelení“ zemědělci?

Já myslím, že zemědělci byli až poslední kapka, která na rozdíl od těch dřívějších má patřičný mediální dosah. Svobodní například už mnoho měsíců objíždějí naši republiku s peticí proti zákazu spalovacích motorů. Nasbírali jsme desítky tisíc podpisů a postupně se blížíme k našemu cíli, kterým je sto tisíc podpisů. Lidé nám své podpisy dávají velice ochotně a je vidět, že jde pro ně skutečně o palčivé téma. Můžu říct naprosto odpovědně, že většina lidí prostě se zelenou politikou nesouhlasí. Otázka samozřejmě je, kolik lidí sdílí názor, že zelená politika jako princip je v pořádku, pouze to dnes EU trochu přehání, ale to teď nechme stranou. Takže není tomu tak, že právě zemědělci jsou tím nejdůležitějším hlasem proti zelené politice. Mnoho politiků začalo opatrně odmítat ty nejextrémnější aspekty zelené politiky dlouho předtím, než zemědělci vytáhli se svými traktory na Prahu. A nemyslím si, že by zemědělci vlastně byli proti zelené politice jako celku. Vadí jim to, co nejcitelněji dopadá právě na ně. Kdy se začali bouřit nizozemští zemědělci? Až když jim tamní vláda začala radikálně omezovat chov hovězího dobytka. Přitom signály, že chov skotu bude dříve či později jedním z terčů zelené politiky, už byly dlouhodobě patrné. Ale já se na ně nezlobím za to, že se dokážou vyburcovat až ve chvíli, když důsledky zelené politiky už dopadají na jejich hlavy. Lepší pozdě než nikdy. Budme každopádně za jejich protest rádi. Donutil mnoho politiků zamyslet se nad svou volební rétorikou. Na voličích pak je vybrat si, kdo to s odmítáním zelené politiky myslí skutečně vážně a pro koho je to opravdu jen volební rétorika, která hned minutu po volbách přestane být důležitá.

Nalijme si však čistého vína. Mohou nadcházející volby do Evropského parlamentu něco zásadního změnit na tom, jak má EU nalajnovanu strategii pro dosažení uhlíkové neutrality? I kdyby se složení Evropského parlamentu výrazněji změnilo, dokážou europoslanci tento trend zastavit či alespoň přibrzdit?

Jak už jsem zdůraznil, v kontextu zelených cílů se teď můžeme dočkat nanejvýš jednoho kroku zpět, dřív než zelená mašinerie udělá opět dva kroky dopředu. Jestliže tito politici nejsou přesvědčeni o nemorálnosti cílů zelené politiky, pak nelze čekat, že se postaví celému vytyčenému směru. Uhlíková neutralita je nesmyslný koncept. Slyšíme od nějakého politika ze stran, které jsou na výsluní zájmu médií, že by něco takového řekl? Že by odsoudil vůbec samotný termín uhlíková neutralita? Po takových vyjádřeních jděte!

U příležitosti oslav 25. výročí od vstupu ČR do NATO se hodně mluvilo o bezpečnosti naší země i celého starého kontinentu. Myslíte si, že právě válka na Ukrajině utvrdila

smysluplnost a důležitost našeho členství v této Alianci?

Do určité míry ano, ale nebyl bych v tom ohledu tak dogmatický, jak to předvádějí naši vládní politici. Výročí našeho vstupu do NATO je pro nás, podobně jako jistě i pro Poláky, v kontextu současné války na Ukrajině důležitým mementem. Kolektivní obrana je v současnosti nutný prvek naší bezpečnostní politiky. Ale obranyschopnost bychom měli vidět v širším kontextu. Počítat s tím, že dynamika dnešní doby je velmi divoká a to, co považujeme za samozřejmé dnes, nemusí být samozřejmé zítra. Chci tím říct, že na vytváření naší obranyschopnosti se musíme sami aktivně podílet. NATO je celek vázaný politickými příčinami a držený pohromadě určitým souladem partikulárních zájmů jednotlivých členských zemí. Takový celek se může rozklížit, rozpadnout. Ostatně Polsko buduje nejsilnější armádu v našem regionu, nespolehá se tedy jen na prvky kolektivní obrany. My bychom podle mě měli Polsko v tomto následovat, ostatně průmyslovou i technologickou základnu k tomu stále máme. Možná bychom nad rámec Severoatlantické smlouvy měli právě s Polskem více spolupracovat, protože ve vztahu k Rusku a jeho agresivní a nevypočitatelné politice jsou naše zájmy bezpochyby velmi podobné. Naš vlastní zájem v této věci je tomu polskému nepochybně mnohem bližší než například zájem Německa. Ostatně ta nejednotnost zájmů je na současném postoji jednotlivých zemí vůči Ukrajině velmi dobře vidět. Že právě Polsko a naše republika jsou v pomoci Ukrajině nejaktivnější, není náhoda. Můžeme se bavit o tom, zda jsou ty či ony kroky naší vlády správné, nebo zda svoji ukrajinskou politiku dobře prezentuje veřejnosti, můžeme s mnohým z toho nesouhlasit. Ale že tímto postojem společně s Polskem naplňujeme náš vlastní zájem definovaný mimo jiné i naší historickou zkušeností, to je prostě fakt. Mnohé další evropské země jsou v tomto mnohem vlažnější. Podpora Ukrajiny je ze strany mnoha zemí nedostatečná od samého začátku. Pomoc přichází pozdě, v nedostatečné míře. Právě proto, že zájem těchto zemí je jiný než ten náš a polský. A to celé podle mě může vzbuzovat určité obavy o skutečnou podstatu NATO a o její reálné akceschopnosti, došlo-li by na nejhorší. Ať už jednotlivé články smlouvy říkají cokoliv. Každá smlouva je teprve následně prověřena politickou realitou. Aby nedošlo k nějakému zmatení, i když se mnou mnozí vaši čtenáři jistě nebudou souhlasit a budou psát v diskusi, jak jsou kvůli tomu Svobodní nevolitelní, já jsem pro naše členství v NATO a vidím v něm pro naši zemi hodnotu a nesmírný prospěch. A také určité pohodlí, na které jsme si možná až příliš zvykli. Členství v NATO ale není posvátná kráva. Dává nám určité možnosti, ale ty nejsou absolutní. NATO není jediný model kolektivní obrany v rámci Evropy ani jediný model obrany proti případné ruské agresi. Polsko to podle mě dobře ví, proto dalo zbrojení prioritu. Na druhou stranu, a to je potřeba zdůraznit, jakákoliv forma kolektivní obrany je pro mě nekonečně přijatelnější model než společná evropská armáda pod velením Bruselu. Zatímco NATO je stále funkční nástroj a já chci věřit tomu, že stále funkčním nástrojem bude, společnou euroarmádu vidím jako potenciální hrozbu naší bezpečnosti, srovnatelnou s hrozbou z Východu.

Na druhou stranu právě zcela odlišný postoj premiérů Petra Fialy a Roberta Fica na pokračování války na Ukrajině vedl k zásadnímu „ochlazení“ vztahů mezi Českou a Slovenskou republikou. Jak vnímáte rozhodnutí české vlády dočasně přerušit společné zasedání se slovenskou vládou? A co říkáte na to, že premiér Fiala hned následující den přijal v Praze lídra slovenské opozice Michala Šimečku?

Myslím, že slovenský premiér se chová jako slon v porcelánu. Nevím, do hlavy mu nevidím, ale svým postojem diskredituje Slovensko jako celek, a navíc tím podle mě vůbec nic nezíská. Ale v celých slovenských moderních dějinách to vlastně není nic nového. Měli tam mnoho takových slonů v porcelánu, kteří chtěli nějakou svébytnou slovenskou politiku stavět na jakési ostentativní odlišnosti, jako by odlišnost sama byla důkazem suverenity a národní svébytnosti. Podle mě je to málo. A je mi Slovenska vlastně trochu líto, že ze svého středu generuje neustále politiky, kteří stavějí na jakémisi historickém slovenském mindráku. Ať už se tito politici obracejí na jakoukoliv světovou stranu. Nicméně co se týče kvality politických osobností, my Češi asi v tuto chvíli nemáme právo se

Slovákům posmívat, že? Premiér Fiala není o mnoho kvalitnější politická osobnost než pan Fico, který byl ostatně kdysi všeobecně uznávaným, tím správným sociálním demokratem. Má nějaký smysl, že premiér Fiala jedná s lídrem slovenské opozice? Vysílá tím nějaké své signály, jejichž hodnota je pochybná. Daleko užitečnější by bylo, kdyby se orientoval na domácí problémy, než aby si hrál na jakéhosi hybatele směřování slovenské politiky. Je to vlastně legrační. Nicméně přerušit společné jednání se slovenskou vládou asi smysl mělo. Jestliže je premiér Fico nevyzpytatelný a nedá se spolehnout, co všechno ještě před skončením společných jednání sdělí médiím, jako to udělal nedávno, má smysl o něčem jednat?

Má podle vás stále smysl rozvíjet spolupráci na platformě tzv. Visegrádské skupiny, když se ze Slovenska a Maďarska v očích některých stávají tak trochu „vyvrhelové“ Evropské unie?

Připadá mi, že současná vláda a vlastně i pan prezident se přímo třesou na každou sebemenší záminku, proč visegrádskou čtyřku označit za nefunkční. Protože bez ohledu na různou politiku vůči ukrajinskému konfliktu společný postup v záležitostech Evropské unie je stále platný a má svoji váhu. Čímž je pro bruselskou politickou aristokracii, která chce co nejhladší průběh procesu úplné politické integrace, potenciální hrozbou. Je zřejmé, že členské země V4 jsou díky své historické zkušenosti vůči mnohým aspektům bruselské politiky citlivější, na rozdíl od zemí, které zkušenost s totalitou nemají. Stejně tak je zřejmé, že evropský integrační proces je přinejmenším potenciálně totalitářský. Jeho principy jsou neslučitelné s demokracií. Což samozřejmě našim vládním politikům a i panu prezidentovi vůbec nevadí, ačkoliv mají mnohdy plná ústa demokracie. Mimochodem, nevadí to samozřejmě ani naší sněmovní opozici. Jen je jí to jedno. Já můžu mít mnoho výhrad vůči maďarské a slovenské politice ve věci ukrajinského konfliktu. Sice jí nerozumím a nesouhlasím s ní, ale to je věc Maďarů a Poláků. V kontextu spolupráce V4 se nás to podle mě netýká, a tedy by správně i naše vláda měla v kontextu V4 komentovat jen to, co je nám společné. To je přece podstata vytváření mezinárodních koalic. Řešíme to, co je společným zájmem, na tom postavíme koalici, a do zbytku nám nic není, to je záležitost politiky našich koaličních partnerů. I když tedy naše vláda politiku Maďarska a Slovenska odmítá, měla by ji respektovat a nehledat záminky pro vytváření pochybností o smyslu visegrádské čtyřky. Ta má podle mě stále svoji platnost a hodnotu. Obávám se ale, že naše vláda a pan prezident na to mají úplně jiný názor. A jestli se z Maďarska a Slovenska stávají tak trochu vyvrhelové Evropské unie? Kdo se na ně tak dívá? A je pro nás jeho postoj relevantní? Pokud někdo používá nálepku vyvrhel, v první řadě mě zajímá, o koho jde a jaké jsou jeho vlastní postoje, nikoliv to, na koho nálepku vyvrhele přilepí. Postoj Maďarska a Slovenska může být podivný a nepochopitelný a můžeme s ním nesouhlasit, ale kontext je úplně jiný než další smysl existence V4.

<https://svobodni.cz/aktuality/fiala-stejny-jako-fico-babis-je-lhar-a-podvodnik-a-doslo-i-nato-ukrajinu-nebo-prezidenta-pavla>